

رها شده در قندیل

سکه و فلزکاری مقایسه شود کاملاً مشاهده می‌شود که سبک ایجاد این اثر تاریخی براساس سبک هنری دوره اول ساسانیان است.

روایتی که نقش شد
باستان شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز گفت: نقش برجسته تنگ قندیل کازرون یکی از منحصربه‌فردترین نقوش دوران ساسانی است که یک روایت خانوادگی را تصویرگری می‌کند. این باستان‌شناس افزود: این اثر باستانی یکی از مهمترین نقوش دوران ساسانی و شاهکار هنری این عصر بشمار می‌رود و حفاظت و نگهداری از آن مسئله بسیار با اهمیتی است.

وی ادامه داد: لازم است که بازدید از این اثر تاریخی که ظرفیت ویژه‌ای محسوب می‌شود در برنامه ریزی طرح‌های گردشگری قرار گیرد.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان کازرون عنوان کرد: در این اثر تاریخی تصویر آذر آناهیتا (ایزدبانوی آب)، پادشاه ساسانی و یک روحانی وجود دارد که برخی معتقدند این اثر باستانی یک ازدواج را روایتگری می‌کند.

محمدرضا معینی اضافه کرد: نقش برجسته تنگ قندیل کازرون تنها نقش برجسته‌ای است که تصویر زن در آن به این وضوح دیده می‌شود و یکی از نکته‌های موجود در این نقش برجسته، حجابی است که زن تصویر شده از آن برخوردار است.

تشکل‌های مردم نهاد تا اقتصادی کردن میراث
باستان شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز با بیان اینکه می‌توان با قرارگیری محور بیشاپور، نورآباد و فهلیان در گروه ظرفیت‌های گردشگری استان فارس، گام مهمی در مسیر توسعه این منطقه برداشت، اظهار داشت: حفاظت از میراث غنی فرهنگی و تاریخی استان فارس به دلیل گستردگی کار و محدودیت منابع، کار دشواری است که با فعال کردن تشکل‌های مردم نهاد و ورود شوراهای شهر و روستا می‌توان این کاستی را برطرف کرد.

وی عنوان کرد: تنگ قندیل در مسیر باستانی تخت جمشید به شوش واقع شده است و احیای این محل و سایر اماکن تاریخی و میراث باستانی این استان که در حال حاضر چنین وضعیتی دارند، تنها با اقتصادی کردن آن ممکن خواهد بود.

وی ادامه داد: منطقه‌ای که تنگ قندیل در آن واقع شده از ظرفیت اکوتوریسم و گردشگری طبیعی نیز بهرمنند است که با احیای این جاذبه‌ها در کنار ایجاد چند واحد اقامتی بوم گردی می‌توان وضعیت اقتصادی اهالی منطقه را متحول کرد و گام مهمی در توسعه پایدار این مناطق برداشت.

این باستان شناس بیان کرد: با توجه به دورافتادگی محل قرارگیری این اثر تاریخی احتمال بودن آن توسط تاراج‌گران اشیای تاریخی نیز وجود دارد که این مساله لزوم توجه و حفاظت از آن را افزایش می‌دهد.

وی عنوان کرد: انتقال نقش برجسته تنگ قندیل با توجه به اینکه این اثر تاریخی روی قطعه

ایرنا: مرد روستایی به گردشگران پاسخ داد: فقط از راه عشق می‌توان به آن بالا رسید؛ نه جاده‌ای در کار است و نه حتی کوره راهی.

گردشگران از این مرد اهل روستای قندیل کازرون فارس پرسیده بودند از چه راهی می‌توان به نقش برجسته بالای کوه رسید.

برخی گردشگران که با زحمت‌های فراوان به این نقش برجسته رسیده‌اند، می‌گویند: رها شدن و فراموشی، تمام سهم نقش برجسته تاریخی و اثر ثبت ملی شده تنگ قندیل کازرون است.

با نگاهی به وضعیت کنونی این نقش برجسته به نظر می‌رسد وضعیت این منطقه و مسیر دسترسی به این اثر تاریخی در عصر باستان به سامان تر بوده است.

اکنون هیچ مسیر مناسبی برای بازدید از آن وجود ندارد و بازدید کنندگان باید برای دیدن این اثر تاریخی از دامنه سنگلاخی گذر کنند.

تابلو راهنما در طول مسیر و این منطقه برای هدایت علاقه مندان وجود ندارد و اگر برای این کار از تجارب اهالی نیز بهره گرفته شود امکان سفر با خودرو تا محلی که نقش برجسته واقع شده نیست و حتی مسیر دسترسی پیاده هم برای آن پیش‌بینی نشده و گذشته از آن امنیت گردشگران داخلی و خصوصاً خارجی در این محل تأمین نشده است.

برخی کارشناسان آن را شاهکار دوران ساسانی در ایران و از معدود حجاری‌های روایت کننده صحنه‌های خانوادگی در عصر باستان می‌دانند.

نقش برجسته تنگ قندیل کازرون اکنون در دامنه کوه و مجاور تنگی در نزدیکی روستای قندیل کازرون در فاصله کمتر از یک کیلومتری این روستا واقع شده و بنا به گفته کارشناسان در مسیر جاده شاهی عصر باستان قرار گرفته است.

نقش برجسته تنگ قندیل در تاریخ ۱۱ دی ماه ۱۳۸۰ با شماره ۴۵۳۹ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است.

سنگ و گلوله

مشاهدات خبرنگار ایرنا حاکی است که به دلیل رها شدن و عدم حفاظت از این اثر تاریخی و فرارگیری این نقش برجسته باستانی در مجاورت مسیر گذر آب‌های فصلی، بخش‌هایی از آن دچار تخریب توسط عوامل طبیعی شده است.

این نقش برجسته به نام منطقه‌ای که در آن قرار گرفته نامگذاری شده و بنا به گفته اهالی روستای قندیل در اوایل دهه ۹۰ بر اثر شلیک گلوله و یا پرتاب سنگ دچار تخریب‌هایی شده است.

در حال حاضر هیچگونه حفاظتی از نقش برجسته تنگ قندیل صورت نمی‌گیرد به گونه‌ای که اکنون این اثر باستانی در معرض سیلاب‌های فصلی که از این تنگ عبور می‌کنند قرار دارد و در داغی تابستان نیز به دلیل عدم وجود هیچ نوع سایه بان و محافظی، نور مستقیم خورشید بنیان آن را سست می‌کند.

انتقال؛ مگر می‌شود؟

برخی متخصصان امر انتقال این نقش برجسته به مکانی دیگر را یکی از راه حل‌های حفاظت از آن می‌دانند و برخی دیگر با این کار مخالفند زیرا معتقدند که مکان قرارگیری این اثر تاریخی به آن هویت داده و جدا کردن نقش برجسته از این محل هویت را از آن می‌گیرد.

اهالی قندیل، نقش را حفظ کرده‌اند

به گفته مسئولان اداره میراث فرهنگی کازرون، تنها دلیل تداوم وجود این نقش برجسته تا

عصر کنونی مدیون تلاش و حفاظت اهالی و ساکنان روستای قندیل است. در اطراف سنگ نگاره ساسانی تنگ قندیل اثراتی از کندو کاو تاراج‌گران میراث فرهنگی نیز دیده می‌شود که این مسئله نیز تخریب طبیعی این اثر باستانی را در پی رویدن گل سنگ، بارندگی و نظایر آن فزونی بخشیده است.

نقش قندیل و چند دیدگاه

باستان‌شناس و پژوهشگر دوران ساسانی در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا گفت: نقش برجسته تنگ قندیل واقع در شهرستان کازرون متعلق به دوره ساسانی است و درباره نقوش آن تفاوت نظرهایی بین متخصصین امر وجود دارد و برخی معتقدند که این اثر حاوی تصویر شاپور اول و بعضی می‌گویند این تصویر متعلق به بهرام دوم است.

می‌لاد وندایی که زمینه تخصصی فعالیتش نقوش برجسته‌های دوران ساسانی است و تاکنون دو جلد کتاب و چندین مقاله در این باره تألیف کرده، افزود: در یکی از مقالات تخصصی‌ام نیز به این موضوع اشاره کردم که این نقش برجسته متعلق به نرسی، هفتمین پادشاه ساسانی است که در کنار مادرش آذرآناهیتا قرار دارد و پشت سر او نیز شخصی که حلقه در دست دارد بهرام سوم است.

وی ادامه داد: نقش برجسته تنگ قندیل کازرون احتمالاً در سال ۲۷۶ و ۲۷۷ میلادی ساخته شده است.

این پژوهشگر دوران ساسانیان و سردبیر مجله باستان شناسی کندوکاو اضافه کرد: نقش برجسته تنگ قندیل کازرون به لحاظ سبک شناسی و فرم بدن شباهت‌هایی با آثار تاریخی نقش رستم دارد.

وندایی اظهار داشت: اگر نقش برجسته تنگ قندیل با دیگر هنرهای دوران ساسانی مانند

مدرسه کمالیه یکی از بناهای تاریخی قشم

مدرسه کمالیه از آثار تاریخی قشم محسوب می‌شود و سالانه گردشگران زیادی از آن بازدید می‌کنند. مسافران تور قشم که علاقه‌مند به تاریخ هستند می‌توانند به مدرسه تاریخی کمالیه قشم رفته و کتاب‌های خطی و قدیمی که مربوط به حدیث و فقه و مذهب اسلامی است را ببینند.

آشنایی با مدرسه علمیه کمالیه قشم

جزیره قشم دارای دارالعلوم‌هایی با پیشینه طولانی است که شاید از قدیمی‌ترین و پرمشاهرت‌ترین مدارس علوم دینی در این زمینه مدرسه تاریخی کمالیه باشد. مدرسه دینی آل کمال قشم که به‌اختصار کمالی نامیده می‌شود. مدرسه تاریخی کمالیه قشم در سواحل خلیج فارس از جاذبه‌های توریستی است که قدمت آن به حدود ۳۰۰ سال پیش‌تر می‌گردد. طالبان علوم دینی از فاصله‌های دور و نزدیک به این مکان می‌آمدند تا علم و دانش فراگیرند.

مدرسه تاریخی کمالیه در محوطه‌ای بزرگ و محصور در نخل‌های کهن بناشده و نمونه‌ای زیبا از معماری اسلامی است. کتابخانه و مدرسه کمالیه به‌عنوان یکی از جاذبه‌های فرهنگی مذهبی جزیره شهرت دارد و محل بازدید و مراجعه پژوهشگران، شخصیت‌های فرهنگی، علمای دینی و مقامات کشوری است.

مدرسه تاریخی کمالیه قشم

کتاب‌های تاریخی مدرسه کمالیه

شما می‌توانید در کتابخانه این مدرسه کتاب‌های قدیمی و ارزشمند را مشاهده کنید. تعداد کتاب‌های مدرسه تاریخی کمالیه بیش از ۲۰ هزار جلد چاپی و خطی به زبان فارسی و عربی است. کتاب‌های خطی نیز در حدود ۲۰۰۰ جلد است که عموماً به دست خط علمای بنی کمال که در عصر خود عالم بوده و شهرتی بسزا داشته‌اند نوشته شده‌اند. کتاب‌های خطی مدرسه بیش‌تر در زمینه تفسیر، حدیث، صرف، نحو، تاریخ، بیان، بدیع و فقه و توحید است.

علماء و مدرسین نامی مدرسه

از علماء و مدرسین نامی مدرسه از گذشته تا حال می‌توان: شیخ محمد کمال، بانو و بنیان‌گذار مدرسه، شیخ یحیی پسر شیخ محمد کمال، شیخ زکریا پسر شیخ یحیی و شیخ محمد شیخ زکریا را نام برد.

مدرسه تاریخی کمالیه

در زمان حاضر مدیر و مدرس مدرسه کمالیه شیخ عبدالرئوف نحوی است.

شاگردان به‌طور رایگان در مدرسه تاریخی کمالیه به تحصیل اشتغال

دارند و به‌صورت شبانه‌روزی در حجره‌های متعدد مدرسه ساکن هستند. طلبه‌های داوطلب تحصیل در این مدرسه از سن ۱۶ سالگی به بعد می‌توانند نام‌نویسی کنند. علمی که در مدرسه به طلبه‌ها درس داده می‌شود عبارت‌اند از فقه، صرف، نحو، تفسیر، تجوید قرآن، احادیث و ...

نشانی مدرسه کمالیه:

مدرسه تاریخی کمالیه قشم در روستای بند حاج علی در غرب جزیره واقع شده است.

مدرسه کمالیه

تا جاده سرتاسری جزیره و روستای رمکان ۷ کیلومتر و تا دریا - در جنوب جزیره - ۳ کیلومتر و از کوه مجاور یک کیلومتر فاصله دارد.

